

- N.B :** 1. Figures to the right indicate full marks.
2. Support your answers with relevant case laws.

1. Answer in **one / two** sentences :

20

- (i) What is the meaning of 'Welfare State' ?
- (ii) What is the definition of Administrative Law given by Dicey ?
- (iii) Define Conditional Legislation.
- (iv) What is Henry VIII clause ?
- (v) Prerogative writs can be issued by which court ?
- (vi) Give latin maxim for this statement "No man can be judge in his own cause."
- (vii) What is writ of Certiorari ?
- (viii) What is Locus Standi ?
- (ix) What is Social Service Corporation ?
- (x) State two functions of the Vigilance Commission.

2. Write short notes on any **four** :—

20

- (i) Droit Administratif
- (ii) Right to Information Act, 2005
- (iii) Main features of the Corporations
- (iv) Lok Pal
- (v) Tortious Liability of the Government
- (vi) A.K. Kraipak V Union of India.

3. Answer the situational based questions (**Any two**)

12

1. A candidate was debarred from appearing in the B.Com examination for one year for using unfair means. The evidence of the witnesses was not taken in the candidate's presence nor was given an opportunity to cross examine the witnesses.
 - (i) Which principle of Administrative Law is violated in this case. Explain?
 - (ii) Write your own opinion as an advice to the candidate.
2. Mr. Ram an Engineer, working in Military Engineering Services was removed by an authority subordinate to that by which he was appointed. Mr. Ram challenged his removal as violation of Article 311 of the Constitution.
 - (i) Does the removal amount to violation of right under Article 311 ? Explain.
 - (ii) What are the Constitutional safeguards under Article 311 ?
3. A contractor wants to file a suit against Government.
 - (i) Explain pre-conditions for filing suit against government.
 - (ii) What is the effect of non-compliance of contractual liability of the Government ? Explain.

[TURN OVER]

4. Answer any **four** in detail.

- Discuss the principle of natural justice.
- Examine the scope and reasons for the growth of Administrative Law in India.
- Explain in detail the characteristics of Administrative Tribunals in India.
- Define delegated legislation and enumerate various methods of parliamentary control over delegated legislation in India.
- Discuss in detail the theory of Legitimate Expectation.
- Explain in detail the theory of separation of powers in the light of Indian Legal System.

(मराठी रूपांतर)

[३ तास

एकूण गुण : १००

सूचना : (१) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

१. एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

२०

- 'कल्याणकारी' राज्य म्हणजे काय ?
- डायसीने Dicey केलेली प्रशासकीय कायद्याची व्याख्या लिहा.
- सशर्त कायदेमंडळ म्हणजे काय ?
- हेन्री VIII क्लॉज Henry clause काय आहे ?
- कोणत्या न्यायालयात याचिका दाखल करता येवू शकते ?
- “व्यक्ती स्वतः स्वतःच्या केसमध्ये न्यायदान करू शकत नाही.” ह्या वाक्यासंबंधी लॅटीन latin maxim मॅक्झीम लिहा.
- Writ of Certiorari म्हणजे काय ?
- Locus Standi (वैद्य कार्याधिकार) म्हणजे काय ?
- समाज सेवी महामंडळ म्हणजे काय ?
- दक्षता समितीचे Vigilance Commission चे दोन कार्ये लिहा.

२. कोणत्याही चारवर टीपा लिहा.

२०

- Droit Administratif (डॉईट अॅडमिनिस्ट्रीफ)
- माहितीच्या अधिकाराचा कायदा, २००५
- महामंडळाची मुख्य वैशिष्ट्ये
- लोक पाल
- शासनाची Tortious जबाबदारी
- A.K. Kraipak V Union of India.

[TURN OVER

३. परिस्थितीजन्य प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

१२

१. गैर मार्गाच्या (कॉपी) अवलंब करत असल्याने एका परिक्षार्थीला बी.कॉमच्या परिक्षेस बसण्यास मज्जाव करण्यात आला. साक्षीदाराचा पूरावा परिक्षार्थीच्या समोर घेण्यात आला नाही तसेच त्याला साक्षीदाराची उलट तपासणीची संधी दिली गेली नाही.

(i) ह्या केसमध्ये प्रशासकीय कायद्याच्या कोणत्या तत्वाचे उलंघन झाले ? स्पष्ट करा.

(ii) परिक्षार्थीसाठी तुमचा स्वतःचा सल्ला द्या.

२. श्रीयुत राम या अभियांत्रिकास ज्या अधिकाऱ्याने मिलीट्री अभियांत्रिक सेवेत त्याचा सहाय्यक म्हणून निवड केली होती. त्याच अधिकाऱ्याने श्रीयुत राम यांना कामावरून बडतर्फ केले. श्रीयुत राम यांनी त्यांची बडतर्फ म्हणजे घटनेच्या कलम ३११ चे उलंघन झाल्याचे कोर्टात आव्हान केले.

(i) श्रीयुत रामची बडतर्फी म्हणजे त्यांचे घटनात्मक कलम ३११चे उलंघन होवू शकते का ? स्पष्ट करा.

(ii) कलम ३११तील घटनात्मक तरतूदी स्पष्ट करा.

३. एका कंत्राटदाराला शासनाविरोधात दावा दाखल करायचा आहे.

(i) शासनाविरोधात दावा दाखल करण्यापूर्वी काय अटी आहेत ?

(ii) शासनाने करारात्मक जबाबदारी पूर्ण न केल्यास त्याचे काय परिणाम होतील ? स्पष्ट करा.

४. खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.

४८

(i) नैसर्गिक न्यायतत्वाच्या सिद्धांतावर चर्चा करा.

(ii) भारतीय प्रशासकीय कायद्याची व्याप्ती व त्याच्या व्यापकतेचे कारणे स्पष्ट करा.

(iii) भारतीय प्रशासकीय न्यायाधिकारणाची वैशिष्ट्ये सविस्तर स्पष्ट करा.

(iv) प्रत्यायुक्त कायदेमंडळाची व्याख्या लिहून भारतीय प्रत्यायुक्त कायदेमंडळावर वेगवेगळ्या पद्धतीने कायदेमंडळाचे वर्चस्व स्पष्ट करा.

(v) कायदेशीर अपेक्षेचे सिद्धांतावर (Theory of Legitimate Expectation) सविस्तर चर्चा करा

(vi) भारतीय राज्य पद्धतीचा आढावा घेवून सत्ता विभाजनाचा सिद्धांत सविस्तर लिहा.
